

MUZIEK

Venlose dirigent
Suijlen gelauwerd

De Venlose dirigent Josef Suijlen heeft in Istanbul een onderscheiding gekregen. De Limburger kreeg een plaquette voor zijn verdiensten voor het Istanbul Staats Symfonie Orkest. Suijlen (62) werkte al vaker samen met het Turkse orkest. Onlangs was hij ruim twee weken met de Turkse musici op tournee door China.

Josef Suijlen. FOTO LAURENS EGGEN

PROTEST

Artiesten: 'Geen
Songfestival Israël'

Vijftig Britse artiesten willen dat het Eurovisie Songfestival dit jaar niet georganiseerd wordt door Israël. Onder anderen modeontwerpster Vivienne Westwood, zanger Peter Gabriel en de band Wolf Alice schrijven dat in een open brief aan de BBC. Ze stellen dat gastland Israël systematisch de mensenrechten van Palestijnen schendt.

FILM

Acteur Dick Miller
(90) overleden

Acteur Dick Miller, die in een groot aantal iconische films in de jaren tachtig speelde, is op 90-jarige leeftijd overleden. Miller werd vooral bekend als Murray Fitterman in de wereldberoemde komische horrorfilms *Gremlins 1* en *2* uit 1984 en 1990. In totaal was Miller te zien in meer dan 180 films en series. Onlangs rondde de acteur de opnames af van de horrorfilm *Hanukkah*.

EXPOSITIE

Tekenaar Jan Kruis
krijgt museum

De twee jaar geleden overleden tekenaar Jan Kruis krijgt een museum in het Drenthse dorp Orvelte. De permanente expositieruimte gaat mogelijk al in mei open. Jan Kruis werd beroemd in Nederland met de stripreeks *Jan, Jans en de Kinderen*. Kruis won in 2009 de prestigieuze Marten Toonderprijs voor zijn gehele oeuvre.

Basquiat, 'rauw en onaf, net als Heerlen'

Máxima stal de show door met een foutloos uitgevoerde graffiti-handtekening gisteren de expositie 'Basquiat - The Artist and His New York Scene' in Schunck Heerlen feestelijk te openen. Maar het was de kunst van Jean-Michel Basquiat (1960 - 1988) die de kroon op de dag zette.

HEERLEN
DOOR KIM NOACH

Het mediacircus giert 's ochtends om elf uur in zede versnelling op het moment dat drie grote zwarte Audi's bij Schunck in Heerlen arriveren. Koningin Máxima is er. De show kan beginnen. In cultuurpaleis Schunck wacht een vooraf streng geselecteerd publiek van 150 genodigden op de feestelijke opening van de expositie *Basquiat - The Artist and His New York Scene*, een Europese primeur. Het publiek bestaat niet alleen boba's uit de cultuurwereld, bedrijfsleven en politiek maar ook uit 'gewone', jarige Heerlenaren. Zij die - zoals burgemeester Emile Roemer charmant nog even de koningin feliciteert - hun verjaardag vieren op dezelfde dag als prinses Beatrix en vandaag kunst cadeau krijgen.

Heroïne

De tentoonstelling focust op de jonge jaren van Basquiat, tussen 1978 en 1982, toen hij opklom van anoniem graffiti-artiest tot wereldberoemd kunstenaar. „Hij was een artiest met een onstuigbare energie”, vertelt kunstenaar Jasper Krabbé, die de expositie inleidt. In een paar minuten schetst Krabbé het leven van een bijzonder mens. Een kind van Haitiaanse/Puerto Ricaanse ouders, geboren in New York in 1960. Zijn kunst wordt eind jaren 70, begin jaren 80 heel snel opgepikt door belangrijke galleries en gerenommeerde musea. Van een onbekende, straatarme artiest die moet sappelen om de tachtig dollar huur van zijn appartement in de

BEELDDE KUNST

toen armzalige Lower East Side te kunnen betalen, tot de beroemdheid die verkeert met sterren als Keith Haring, Lou Reed en Madonna en geld als water verdient. Dat allemaal in een periode van één, hooguit twee jaar. Krabbé: „En opeens woonde hij in de duurste hotels van de stad, dronk champagne van honderden dollars, schilderde in Armanipakken en had een echte Picasso van drie ton aan de muur hangen.” Basquiat was geliefd én verguisd vanwege zijn heftige levensstijl, waarin de alcohol in sloten vloeiende en ook andere drugs nooit ver weg waren. Zijn heroïneverslaving werd hem fataal toen hij pas 27 jaar was. Misschien voorvoelde hij dat hij niet oud zou worden, want op een van zijn beroemdste werken staat de tekst: *Most young kings get their heads cut off*.

Primeur

Het Schunckteam van tien mensen werkte ruim twee jaar om de expositie rond te krijgen. *Basquiat - The Artist and His New York Scene* - een Europese primeur - is een enorme klus voor het relatief kleine museum, met een totaal programmabudget van bijna een miljoen euro. Dat is ongekend veel, erkent Schunck-directeur Kor Bonnema. Maar daarmee heeft Schunck wel een topexpositie binnengehaald, klinkt het trots. Zo leent museum Boijmans van Beuningen twee topstukken van Basquiat - *Kings of*

Egypt II en *III* - uit aan Heerlen. Bijzonder is de collectie van Alexis Adler, voormalig minnaars van Basquiat. In 1979/1980 woonden de twee samen en in die tijd documenteerde Adler de groei van de kunstenaar met foto's en bewaarde ze zijn schetsen en tekeningen. Bezoekers aan Schunck, starten als het ware in het appartement van Jean-Michel en Alexis in East Village, New York”, legt curator Cynthia Jordens uit. In Heerlen zijn niet alleen schilderijen en tekeningen, maar ook beschilderde objecten als een oude radiator en flesje te zien.

Rafelrand

In zijn korte leven schiep Basquiat een onwaarschijnlijke groot oeuvre van zo'n duizend canvassen, tweeduizend tekeningen en nog eens ontelbare tags, gestileerde handtekeningen of symbolen die als graffiti de straten van New York sierden, vertelt curator Fabian de Kloe, die samen met collega-curator Cynthia Jordens een rondleiding geeft langs de werken in Heerlen.

En voor wie zich afvraagt waarom Basquiat zo goed bij Heerlen past, heeft Roemer het antwoord: „Heerlen is een stad met een rafelrand, zoals het New York van Basquiat dat ook was. Zijn werk is rauw, schijnbaar onaf. Dat past bij Heerlen.”

Basquiat - the artist and his New York scene is te zien t/m 2 juni, Schunck Heerlen. www.schunck.nl

MUZIEK

'Zijn werk heeft zo'n kracht'

André Hollands (47) uit Heerlen, bij veel nachtractors beter bekend als deejay Dreyaz, mag met muziek de feestelijke opening Basquiat in Schunck inkleuren.

De deejay is groot bewonderaar van de New Yorkse (graffiti)artiest omdat hij als jonge gast in Heerlen in de jaren tachtig zijn eigen graffiti-tags ontwierp, geïnspireerd door Basquiat's 'SAMO': korte krachtige spreken. „Ik werd echt weggeblazen door Basquiat's werk toen ik het voor het eerst zag. Wauw! Het verveelt me geen minuut. Kijk naar de lijnen, de kleuren, de levendigheid: het heeft een

FOTO LUC LODDER

enorme kracht. Ik heb nog nooit een slecht kunstwerk van hem gezien.”

Hollands verdiende vanaf de jaren negentig zijn sporen als deejay in diverse clubs in onder meer Amsterdam en de Canarische Eilanden met house en techno. Maar toch bleef thuisstad Heerlen lonken. Hier draait hij wekelijks in café De Pancraat een mix van funk, soul, jazz. „Gewoon muziek met een lekkere vibe.”

Voor de feestelijke opening van de expositie draaide de deejay muziek uit eind jaren zeventig/begin tachtig. De tijd dat de kunstenaar het nachtleven van New York onveilig maakte.

„Hij was veel in de Mudd Club te vinden zoals veel van de underground scene, denk aan Debbie Harry van Blondie of Lou Reed, David Byrne. Als je muziek uit die tijd en die scene wilt creëren, moet je zeker aan Grace Jones denken. Haar album *Nightclubbing* hoort daar helemaal bij. Die vrouw is een levende legende, zij is een fantastisch icoon uit die tijd.” Maar ook *Erotic City* van Prince staat hoog in de favorietenlijst van Hollands. „Heerlijke sexy muziek.”

MODE

Gouden koning en de dood

Kris Werynski (19) en Lotte Sieben (23) uit Heerlen hadden voor hun Basquiat-project nog nooit van de kunstenaar gehoord. Laat staan dat ze ervaring hadden met het maken van een kostuum.

„Het was een sprong in het diepe”, zegt Lotte. „Maar achteraf is dat wel het leukste geweest van dit project: juist als je niet weet waar je aan begint, behaal je vaak de leukste resultaten.”

De twee jongeren maken samen met hun collega's van de creatieve leerwerkplaats Honderdprocent Heerlen (een initiatief van Carola van Iersel) mantels die be-

rig jaar mee naar Schunck, waar ze samen keken naar de documentaire *Boom for real*, over het turbulente leven van de New Yorkse kunstenaar. Die documentaire maakte indruk, knikt Kris.

Werynski heeft zich laten inspireren door de kunstwerken *Kings of Egypt*. Een koninklijke mantel met gouden kroon is het resultaat.

„Goud is de mooiste kleur” klinkt het resoluut uit zijn mond. En dan met een glimlach: „Als je wilt, krijg je toch ook een gouden medaille?” Kris schilderde onder meer de woorden 'energie' en 'succes' op zijn mantel. „Alles is energie. En succesvol zijn, is een van de doelen in mijn leven. Hoe ik succesvol word? Dat weet ik nog niet. Wat ik wel weet, is dat ik in creatief zijn mijn emoties kwijt kan. Alles is mogelijk, creativiteit kent geen grenzen.”

Lotte's inspiratie komt van het schilderij *Riding Death*. Ja, de dood speelt daarin een belangrijke rol, haar kroon bestaat niet voor niets uit botjes van een hand. „Maar ik heb het vertaald in de anatomie van het menselijk lichaam. Uit de documentaire kwam naar voren dat Basquiat daar door gefascineerd was”, vertelt Lotte enthousiast. Op haar mantel vind je dus botten, bloedbanen en een hart, in abstracte vorm.

Dat de twee in het kader van dit project - als kers op de taart - Máxima van dichtbij te zien zouden krijgen, vonden ze geweldig. Natuurlijk hadden Werynski en Sieben gehoopt dat de koningin hen zou aanspreken bij aankomst, want de twee stonden helemaal vooraan in de hal van Schunck. Maar het bezoekersschema van hare koninklijke hoogheid bleek zo strak gepland, dat het daar niet van kwam.

zoekers van de tentoonstelling in Heerlen kunnen aantrekken om nog beter in de wereld van de New Yorkse kunstenaar te kunnen duiken. Om het duo kennis te laten maken met Basquiat's leven en werk, nam Van Iersel Werynski en Sieben eind vo-

FOTO LUC LODDER

Koningin Máxima wordt rondgeleid op de expositie. Kleine foto boven: als openingshandeling zet Máxima een tag. FOTO'S HARRY HEUTS